Ч. 54. Львів, Четвер, дня 7. (20.) марця 1902. Річник VI.

Передплата на »РУСЛАНА« виносить:

в Австриї:

на цілий рік . . . . 20 кор.
на пів року . . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1·70 кор.

За границею:

на цілий рік . . 16 рублів або 36 франків
на пів року . . 8 рублів або 18 франків

Поодиноке число по 16 сот.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Русланових псальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских сьвят о 5½ год. пополудни.

Редакция, адміністрация і експедиция »Руслана« під ч. 1. пл. Домбровского (Хорунщини). Експедиция місцева в Аґенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в »Надісланім« 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Новий зворот в південно-африканьскій війні.

(X) Льорд Кіченер, суданьский витязь, наймолодший зпоміж найвисших ранґою ґенералів в південній Африці, котрий лише наслідком своєї воєнної слави після льорда Робертса дістав головне начальство в південно-африканьскій війні, неперечно втратив вельми значно довірє. Подібно, як єго попередник Робертс, заманював ся і він що-до кінця війни і уперто стояв аж до остатного часу при тім самообмані. Навіть в Льондоні, де доси все ще скрізь рожеві скла гляділи на хід війни, мусіли викликати деякі сумніви справозданя головного воєводи про недалекий упадок Бурів, як небудь радо про се читали. Се-ж мусіло впасти в очи навіть кождому звичайному чоловікови, що Кіченер мимо мнимого занепаду Бурів домагав ся безнастанно нових воєнних сил. Тай про се мусіли виринути сумніви, чи Кіченер взагалі доріс до своєї задачі, яку єму вкладає головне начальство. Інакше не додали би були єму перед двома місяцями шефа ґенерального штабу до боку, котрий вправді в подібнім характері був також при Робертсї, але відтак яко злишний вернув до Европи. Вже при єго поновнім покликаню говорено, що він є призначений на наслідника Кіченера, але відтак сю вість урядово заперечувано. З того часу військове положенє для Англичан в Африці значно погіршило ся. За пораженєм, яке Девет наніс Англичанам на коляду, слідували небавом иньші, поки наостанку бій під Клєрксдорп 24. лютого і бої 4. і 8. марця довели до страшного погрому Англичан.

Сей нещасний зворот війни в тій саме хвилї, коли анґлїйска опінїя в Льондонї була систематично приготовлювана на цїлковитий підбій Бурів, не міг остати без впливу на оцїнку головного начальника. Сї пораженя виявили, що Кіченер зовсїм маловажив неприятельскі сили і їх не умів оцїнити, і що вельми коштовна система бльокових домів, яка абсорбувала головну воєнну силу анґлїйского війска, а по думцї головного начальника мала довести до повного успокоєня краю, сеї цїли не осягнула. Сї помилки Кіченера викликали отже ще більші сумніви про успіхи єго начальства. Задля тих причин має до Африки виїхати давнїйший начальник анґлїйских війск, польний маршалок Вольселєй. Запевняють вправдї, що сю подорож має він відбути в приватних цїлях. Иньші знов кажуть, що він має навязати мирні переговори з Бурами, а знов иньші, що він має перевести заповіджене проти льорда Метуена доходженє, а бодай на місци зібрати до того потрібні дані. Можна майже напевно сказати, щц всї ті мнимі задачі вкладані на маршалка, не відповідають дїйсній правдї.

Справозданя про бої в південній Африцї, як-небудь такі скупі і недокладні, казали догадувати ся, що Бури осягали тактичні успіхи з кождим часом щораз лекше і дешевше. Ще минулого року не важили ся Бури звичайним наїздом на зложені з трех тактичних узброєнь анґлїйскі віддїли зачіпати, наколи не мали чисельної переваги і наколи се не повело ся їм зробити несподївано.

Останні бої показують, що тепер все змінило ся. Бури в останних боях навіть після анґлїйских вістий не були чисельно кріпші, то значить, певно значно слабші, як британьскі віддїли. Нападів не робили вже Бури несподївано, в ночи, але в білий день. Бури не уступали по першім атаку, але вели кількагодинний бій, поки не віднесли повної побіди і не приневолили Англичан до капітуляциї. Се є доказ значно зростаючого скріпленя бурского зачіпного духа і тактичних успіхів, що признають навіть анґлїйскі урядові справозданя. В останнім бою з 8. с. м. після урядового справозданя повело ся британьскому майорови Парисови лише 40 людий з 1200 згромадити до наконечного опору, коли тимчасом 550 британьских їздців, що втекли до Мариборґу і Краіпану, Бури прослїдували 25 кільометрів. Се є вельми дивна проява супроти числа прослїдувателїв, котре імовірно було значно менше. Великий переляк, який правильно проявляв ся між анґлїйским війском в останних боях і ся обставина, що стріляючі з коний Бури могли здобувати в нападї навіть мільтралєзи, потверджує здогади що з моральним одушевленєм британьского війска в останних часах дійшло до великого упадку. Старі, привиклі до трудів, хоробрі вояки, які в перших часах війни мимо всяких злиднїв зложили докази хоробрости і постійности, по більшій части полягли в бою, або ранені мусїли уступити. Доповненя пізнїйші, як справедливо на се жалувало ся анґлїйске начальство, були що-до якости вельми лихі. Тимчасом бурске війско виробляло ся і вправляло ся довгим воєнним житєм, а з мілїциї витворило ся майже стале війско з найлїпших в сьвітї кінних стрільців, коли анґлїйске війско значно погіршило ся. Сим поясняють ся лекше значно осягані успіхи Бурів; сим поясняє ся, що анґлїйска армія в такім числї, як в 1870. р. нїмецка армія сконцентрована проти Франциї, не має спромоги упорати ся з Бурами, котрі після анґлїйских справоздань мають силу ледви одної воєнної дивізиї.

Маршалок Вольселєй буде отже мати иньшу задачу по тих анґлїйских пораженях, як єму півурядово приписують. Позаяк Бури по лицарски визволили Метуена без всякого домаганя відплати, нема причини до надзвичайних операций, які би були конечні, колиб Бури задержали були анґлїйского ґенерала, а честь війскова вимагала би єго визволити. Визволенєм Метуена дуже зручно виминули евентуальні надзвичайні висиленя Англичан. Вольселєй має отже імовірно задачу на місци розглянути ся в похибках Кіченера, щоби на основі того можна застановити ся, чи дальше стояти на основі безглядної непримиримости, чи покористувати ся визволом Метуена і вступити на дорогу мирних переговорів.

— **Родимцї! Памятайте про будову руского театру у Львові!**

Унїверситет через підписку.

Виткнувши сю хибу нашої суспільности, що за богато надїєсь і запобігає здобутків і справедливости з гори, а за мало довіряє своїм власним силам і дїяльности, — автор каже:

»Ми за тим, щоби нация робила своєю дорогою заходи около заснованя унїветситета а репрезентация може пробувати своєю дорогою щастя своєю »зручностию« дипльоматичною. Думаємо, що одно другому не стоїть на завадї. Напротив! Репрезентация може успішнїйше робити, вказуючи на нацию дїлаючу. Колиж хто таки думає, що заходи поза плечима репрезентациї компромітують єї, то ми спитаємо: чому? Хиба тепер вже нема того, що давно, що правительство мало говорити: ну, ви Русини такі вірнопіддані, такі маленькі, так гарно і витревало просите, так вистоюєте терпеливо під дверми, хоть ми на вас уваги не звертаємо; ми переконані вже, що ви не гайдамаки, і от в нагороду вам катедра! — Не тому, що ми нїчо не маємо, що ми ничтожні, що не дїлаємо, не тому, кажу, нам щось можуть дати, а тому, що дїлаємо, що сильні, що готові на акцию.

»Та вкінець не можемо вязати ся нї загальними обіцянками репрезентациї, нї правительства, бо в них нема докладно сказано нї часу, нї способів, як воно думає, що зробити, а загалом кілька лиш фраз, от так, як ми дитину збуваємо. Скажіть, що менше вяже, як обіцянка н. пр., що правительство »розгляне ся« в цїлій справі? Після того нам здає ся, що нашим депутатам мож сказати, що для них Австрия Америку завоює і вони-б відійшли з захватом!«

На сїм кінчить автор свої докази, бо »хто ще не переконаний, тому, здає ся, нїякі арґументи не поможуть. »А щоби річ поставити практично, — каже дальше автор — вважаємо конечним, щоби зложив ся комітет унїверситетский, котрий мав би взяти цїлу акцию в свої руки. Він має візвати усїх, що звуть себе Русинами чи Українцями, до підписки. Що нация зложить величезну суму, о тім не може сумнївати ся той, хто бачить ентузиязм нашої нациї; песимісти знов по довшій розвазї можуть переконати ся, що ентузиязм не хвилевий, а має свою причину в реальних основах. У нас нїхто не буде заслонювати ся біднотою. Не в тім дїло, чи ми бідні, чи нї, а в тім: хочемо, чи нї. Коли хто думає, що ми не в силї, то не здавав собі справи з сили нашої нациї і не вмів почислити, якої суми річно заснованє унїверситета магає«.

»Уважаєм проте за конечне подати буджет львівского унїверситету і чи наша нация в силї єго покрити:

	Львівский: кор.	Наш: кор.
Платня 8 звичайних професорів богословского виділу: 2 à 5.200 К, 1 » 4.400 », 1 » 4.000 », 1 » 3.200 » виносить разом . .	22.000	22.000
Платня 14 звичайних професорів правничого виділу: 1 à 5.200 К, 1 » 4.800 », 2 » 4.400 », 1 » 4.100 », 5 » 4.000 », 1 » 3.900 », 3 » 3.600 »	57.600	57.600
Платня 19 звичайних професорів фільософічного виділу: 1 à 5.600 К, 1 » 5.400 », 2 » 5.200 », 3 » 4.800 », 3 » 4.400 », 4 » 4.000 », 5 » 3.600 »	83.000	Понеже деякі катедри відпадають: 70.000
Заряд і служба: 1 секретар à 2.200 К, 1 официял » 2.000 К, 2 канцеліс. » 1.400 К, 1 педель » 800 К . .	7.800	7.800
Сім слуг: 6 à 600 К, 1 » 480 К	4.080	4.080
Загальна сума	174.480	161.480
так представляє ся буджет львівского університ. платні звичайних професорів без активального додатку,		
Наєм 30 саль		12.000
Сьвітло і опал		10.000
Амортизация 5% позички 4,000.000 К на 56 літ на кабінети фізичний, хемічний, зоольоґічний і ботанічний		20.000
Загальна сума видатків		203.480
Покрите:		
Кождий руський господар, числячи 5 голов на родину, по 20 сот. річно . .		150.000 К
200.000 інтеліґенциї руської:		
500 à 100 К р.		50.000 К
5.000 » 20 К р.		100.000 К
Разом . .		300.000 К

(Конець буде).

Державна рада.

Як заповіджено, на першім місци засїданя станула розправа над

буджетовою провізориєю

яку в наслїдок наглого внесеня пос. Катрайна приспішено.

Пос. Кубр зразу по чески, відтак по нїмецки заявляє ся против провізориї.

Пос. Шенерер держить довгий виклад про конечність нїмецкого язика як державного. Звертає ся остро против президента палати, що упімнув пос. Айзенкольба за єго славословія династиї Гогенцолєрнів і кінчить окликом: Heil dem Hause Hohenzollern! На те всенїмцї кличуть: Hurrah! hurrah! а цїла палата протестує збурена і вкінци президент удїлює Шенерерови острої нагани.

По промові пос. Ріґера, який жадав знесеня стану облоги в Триєстї, вибрано ґенеральних бесїдників.

Ґенеральний бесїдник pro пос. Крамарж заявляє, що лише тому записав ся за провізориєю, щоби прийти до слова, але буде голосував против неї, вже хотьби задля нинїшних подій. Бесїда Шенерера не повинна остати без відповіди, Крамарж зі своєї сторони протестує енерґічно против оклику в честь Гогенцолєрнів.

На се зриває ся буча між Шенерериянцями. Падають обидливі корчемні слова на адресу Чехів і мало-що не приходить до бійки. Коли троха успокоїло ся, пос. Крамарж занимає дальше слово і закидує президентови, що до перва по довгім намислї і хитаню прикликав Шенерера до порядку. — Коли би приміром, в нїмецким Райхстаґу який з польских послів відважив ся виступити з подібним окликом, то можна би представити собі, до яких сцен прийшло би. Нехайже правительство розважить, що значить такий вислів Шенерера, хто то іде на чолї сторонництв, які домагають ся нїмецкого державного язика. Ґерманїзация Австриї вийде на єї шкоду. Не на геґемонії одного народа, але на справедливости і рівноправности всїх стоїть сила нашої держави. Бесїдник кінчить окликом: Многая лїта правдиво справедливій для всїх народів Австриї! (гучні оплески).

Ґр. Фетер застерігає ся против закиду передбесїдника: не задля намислу, але задля перегляду стеноґрафічних записок мусїло здержати ся на кілька хвиль напімнене пос. Шенерера.

Після промови ґенерального бесїдника contra пос Гортіса слїдував ряд фактичних спростовань.

Пос. Дершата боронив нїмецку людову партию перед нападами Шенериянцїв, серед безнастанних переривань з їх сторони, а так само і пос. Франке.

Пос. Катрайн серед френетичних оплесків палати протестує іменем всїх сторонництв против висказу Шенерера. Всї сторонництва Австриї, без ріжницї народности і полїтичних переконань є вірними цїсареви і династиї і сїй державі. Як до тепер, хочемо і дальше стояти при нашім цїсарю. (Довготревалі оплески, які заглушують зовсїм оклики Шенериянцїв).

Відтак ухвалено подрібну дискусию, а по промові пос. Кльофача *буджетову провізорию ухвалено в 2. читаню.*

Пос. Катрайн вносить перейти до третого читаня, але сему на перешкодї стануло обчисленє голосів зажадане послом Кльофачем, при якім виявило ся, що супротив 109 голосів за, заявило ся 68 против читаня. Задля браку вимаганих двох третин більшости відложено 3. читанє провізориї а приступлено до торговельного

трактату з Мексиком

і дотичний закон принято у всїх трех читанях.

З черги палата приступила до дневного порядку с. є до дальшого ходу

буджетової дискусиї

іменно, до розряду висших шкіл.

Пос. Берґер заступає ся за Шенерером, який боронить в палатї лїнцку проґраму. Єго оклик був лише протестом против знехтованя далекосяглої дїяльности нїмецкого, цїсарского дому. Будуччина нїмецкого народа опирає ся на Гогенцолєрнах. Цїла Еврова з зачудованєм буде глядїти на патріотичний Überbrettl, який устроїла палата своїм протестом против оклику Шенерера. Австрия не ґерманїзує ся, а слявізує ся і сему треба конечно поставити запору. Дальше обговорює бесїдник справи висших шкіл, жадає їх реформи і протестує против жидівских професорів університету. Кінчить заявою, що Нїмцї по сїй і по тїй сторонї границї мають одну мову, одну культуру і є рівноважні. (Протести Чехів).

Пос. Ерлєр занимає слово, але нагло вбігає до салї пос. Франко Штайн і счинає авантуру задля того, що пос. Дик не схотїв приняти єго визваня на поєдинок. Штайн брав ся до бійки, але другі посли не допустили єго. Коли авантура трохи притишила ся, пос. Ерлєр скінчив свою бесїду, протестуючи против утраквізациї інсбруцкого університету та виступаючи против мінїстра Гартля, якого відповіди на інтерпеляциї не вдоволили бесїдника.

Пос. Гортіс жадає італїйского університету в Триєстї, для якого є досить слухачів та заявляє, що на утраквізацию інсбруцкого, або основанє італїйского університету в якім иньшім, нїмецкім містї, Італїйцї не пристануть.

Пос. Свєртня обговорює широко потреби австрийских полїтехнїк. Всюди дає відчувати ся недостаток рисункових і викладових саль, при непропорціональнім зростї слухачів. Дотеперішний теоретичний напрям треба змінити на практичний, коли наші технїчні школи не мають остати позаду за заграничними. Мінїстер просьвіти нехай би скликав анкету, яка випрацювала би нову проґраму для практичної науки в

3

ОЛЕКСА КУЗЬМА.

На перебій!

Та самі гадки їх анї гріють, анї ситять, сидїти-ж в темнотї рівнало ся легкодушному гаяню часу. Тому оба, як на команду поубирали ся в плащі. Дальші їх рішеня вже порізнили ся, бо Денис вийшов мовчки на улицю, з наміром стрібувати ще раз щастя роздобути в який небудь спосіб гроші, а Семен підніс ковнїр і — як стовп — положив ся спати, не забувши натягнути на уха шапку та пообтикати ся добре ковдрою.

Обертав ся вже на другий бік, як збудив його Денис, вертаючи з вправи. Мусїла удати ся, бо підсвистував щось немов ими побіди, ступав різко, самовдоволено. Дїйсно, по хвили зашелестїв таємно папір, а по комнатї розійшов ся острий, але приємний і такий апетитний запах оселедця.

Хвилька тишини. Денис надслухував, що робить Семен. Відтак підійшов тихо до софи, нагнув ся і студиовав в темряві стан товариша. І вже мало не вибухнув сьміхом на вид натягненої на голову шапки, але достерігши його зажмурені очи та почувши рівномірний, спокійний віддих, відійшов у свій кут і почав споживати свою добичу.

О, боги, вчинїть із Семеном яку метаморфозу! Перемінїть його в кусень полїна або в камінного ідола, найденого як останок поганьскої доби от хочби над Збручом, від біди перекиньте його в щось животного, в пса, кота, навіть малпу, лише не оставляйте його чоловіком, вразливим на запах оселедця! Увільнїть його від справдїшних вже Танталевих тортур, супроти яких нинїшне подразненє апетиту від склепом ветчини являєть ся дрібницею! Там міг принайменьше сплюнути, втечи геть від жерела покуси, а тут мусить лежати горілиць на місци та ковтати слину, ковтати осторожно, поволи, щоби Денис не почув. Скоро не вдавить ся, мусить утопити ся у власній слинї. Боги, ратуйте погибаючого передвчасно смертельника!

Молитва найшла послух. Вправдї Семен не перекинув ся в камінного боввана, анї навіть в малпу, навпаки лежав собі дальше непорушно та удавав сплячого, зате Денис зашелестїв папером, мляснув ще кілька разів вдоволено язиком і пішов спати.

Хитра штучка із сего Дениса! Не сказав, пощо йде до міста, немов бояв ся, щоби Семен не ждав на його добичу. Цїкава річ, що був би сей хитрун вчинив, переконавши ся, що він не спить. Чи був би подїлив ся своїм оселедцем? Бо утаїти таку річ годї, з другої-ж сторони ледви чи схотїв би замісць оселедця поликати слину. Та Бог з ним, нехай здорово видихає ту незавидну поживу! Добре, що так ненадїйно зрадив свій поганий, самолюбний характер. Тепер вже Семен знає, з ким має до дїла.

Перевертав ся з боку на бік та обурював ся чим раз більше на Дениса, що почав тим часом здорово хропіти. Уявляв себе в його положеню. Очивидно, був би збудив товариша, наробив крику. „Вставай, вставай, не будуть тобі снити ся цигани! Ось маєш вечеру! Бачиш — оселедець, пишна річ! Бери половину, сю з головкою, я вже з'їм від хвоста. Але ж бери, дурний, не давай ся просити!“

Ну, на се треба бодай крихітки альтруїзму, треба почувати ся справдїшним товаришем, а не хитруном, як той...

Цїлий Денис являв ся йому поганим як оселедець, а оселедець не меньше смердячим як Денис. Їх сусїдство стало для него нестерпне, прямо убійче. Вонь оселедця тамувала йому віддих, затроювала кров. Ще трохи, а вона його удусить.

Зірвав ся із софи і почав бушувати по столї за останками оселедця, щоби їх викинути сейчас за двері.

Находить папір, бере в жменю... Ов! В папері цїлий оселедець... Ось намацав виразно голову з твердим як кістка ягоди оком, мягоньке мясо з ікрою. Аж слинка спливає. Тай цибулька з перцем найшла ся...

Ах пишна річ, пишна річ!

технічних школах: до тепер нема навіть фахового референта в міністерстві просьвіти.

Львівска політехніка збудована перед 25 літами Від 10 літ число слухачів зросло шестикратно, а салї не прибуло анї одної. Для сто викладів є всього 9 саль викладових (слухайте, слухайте!). Треба конче добудувати два крила до теперішнього будинку, вибудувати новий будинок на хемічну лябораторию, попри вже істнуючу та поставити новий будинок для відділів: машинового і гірничого. Конечним є також вибудоване центральної стациї для електричного освітленя, яка служила би заразом за лябораторию до будови машин. Дальше занедбуване технічних шкіл та їх урядженя вплинуло би погубно на розвій австрийского промислу. Підпирати технічні школи се значить підпирати державу і єї найживотвійші інтереси. Бесідник заявляє ся іменем польского Кола за буджетом на 1902. р. але в сій надії, що в будучім буджеті станутъ узгляднені єго бажаня.

На сім перервано дискусию. Міністер торговлї предкладає проєкт закона в справі відновленя умови з товариством плавби на Дунаю. Слїдуюче засїдане нинї.

Новинки.

— **Календар.** В четвер: гр.-кат. Евфрема; рим.-кат. Теодозиї. — В пятницю: гр.-кат. Теофилякта; рим.-кат. Венедикта.

— **Посол Барвіньский** виголосив в понедїлок мало що не цїлогодинну річ про справу руського університету в посольскій палатї, котрої численно зібрані посли з ріжних сторонництв вислухали з великою увагою. Сю річ подамо після стеноґрафічних записок.

— **Нове лихо.** З Тернопільщини доносять, що в повітї розвинула ся нагальна еміґрация до Сляконії. Людий жене в чужі сторони голод, нужда і злидні.

— **З димом!** Після урядової статистики з 1900. року населенє Галичини викурило в тім роцї тютюну за 27 міліонів корон і винюхало табаки 374.000 клґ., вартости майже міліон корон. З сего загального числа припадає на циґара 4 міл. корон (67 міліонів штук), на папіроси $5\frac{1}{2}$ міл. корон (344 міл. штук), а на тютюн в пачках $17\frac{1}{2}$ міл. корон (4,124.000 клґ.).

— **В Станиславові** відбуває ся з'їзд делеґатів машиністів з цїлої Австриї. На з'їзд прибули делеґати зі Львова, Кракова, Праги, Відня, Оломунця, Інсбрука, Сольногорода та з ріжних міст Тироля і Стириї. На дневнім порядку є поліпшенє матеріяльного стану машиністів.

— **Гр. ориент. митрополит Аркадий Чуперкович** помер вчера в Чернівцях в 79. роцї житя, а в 8. роцї по вступленю на митрополичий престол.

— **Підмінована Росия.** Подїї, які стали ся в послїдних днях в Варшаві, не є до позавидування. Найвисші достойники військових кругів в одну мить стали зрадниками російскої держави на користь Німеччини. Онодї донесли ми, що в Варшаві увязнено майора Ґрімма з ґенерального штабу, а слїдство, ведене в тім напрямі, викриває що день нових зрадників, в особах ґенералів-Німців. Заговор викрито несподївано. В російскім міністерстві звернуло увагу, що Німеччина умістила два полки в місті, що сусїдувало з російскою місцевостию, яка підчас мобілїзациї мала бути збірним місцем війска. На основі сего, на вид так дрібного факту викрито цїлий заговор. Увязнений Ґрімм має бути лише одним з низших орґанів заговора, а провідником єго має бути ґенерал Бістрам, родом Курляндець. Заговірники видали Німеччинї всї пляни будучої мобілїзациї війск і пляни граничних кріпостий. З Варшави доносять, що жандармерия в погонї за спільниками Ґрімма впала до консулятів австрийского і німецкого і перевела трусеницю, без огляду на те, що консуляти в чужій державі є нетикальні.

— **50 томів.** Справоздане зі сьвітової вистави в Парижи буде обіймати 50 томів друку на 40.000 сторонах. Друк покінчить ся в грудни с. р.

— **Коронацийний плащ** анґлїйского короля Едварда VII. буде зроблений з чистого золота. На золотім тлї будуть вишиті шовком герби і символїчні цьвіти трех королївств Анґлії, Шкоциї і Ірляндиї.

— **Сировиця против гадючої їди.** Директор пастерівского заведеня в Парижи, Кальмет, винайшов сировицю проти дїланя гадючої їди. Сировицю в скількости 10 до 20 цц. належить встрикнути під скіру сейчас по укушеню гадиною.

— **Цїлого мамута,** враз зі скірою і з мясом, найдено в північно-східнім Сибірі над берегами ріки Березовки. Перший натрафив на сего передвічного велитня один з тубольців, що полював над Березовкою. На узгірю, що спадає до руска ріки, завважав він довгий, крутий ріг, що виставав із землї. Наляканий незвичайною появою скликав рідню і сусїдів, а сї урадили ріг від задубевілої землї відтяти. Так і зроблено, а ріг продано одному козакови, що дав знати про походженє рога тамошній власти. Урядовою дорогою дійшла вістка до якутского ґубернатора, котрий повідомив про се телеґрафічно петербурске правительство. Імператорска академія наук вислала сейчас научну експедицию під проводом звісного сибірольоґа Герца. По тяжкій подорожи, зразу сибірскою зелїзницею, а потім судном на Ленї або санками добила ся експедиция серед великих морозів до берегів Березовки. Приступлено до відкопуваня мамута, що після здогадок Герца мусїв перед десятками тисяч лїт улягти якійсь наглій катастрофі, бо лежав зі зломаним карком, маючи ще сьвіжу траву в писку і неперетравлений корм в жолудку. Щоби відкопати тїлище зьвіряти, треба було перше через кілька днїв палити великий огонь довкола єго гробу, аби земля на стілько розмякла, щоби мож було її лупати. Відгребане тїлище порубано на части, обложено ледом у пакаx і зразу санками, а далї зелїзницею у замороженім ваґонї привезено до Петербурга. Тутки приступлено до відповідного спрепарованя єго і небавом випханий передпотоповий кольос стане окрасою музеа петербурскої академії наук. Оказ сей має 4 аршини на зріст, робить вражінє подібне до слоня, тілько, що місто 3 пальців у ніг має їх 5 та покритий густою, бурою, на 20 см. довгою шерстию і клеваки у него сильно закручені. Під шерстию є густа верства пуховатого волося, з чого можна заключати про полярне єго походженє. Мясо мамута було ще цїлком сьвіже, червонаве і ликоване, а пси їли єго з вдоволенєм. Труба бракне, бо з'їли її мабуть дикі зьвірі. Язик у мамута довгий на $1\frac{1}{2}$ аршина. Крім мамута привезла експедиция богато иньших оказів рідкої фльори, фавни і мінерального сьвіта тундри.

— **Новий канал межиморский.** Мабуть вже недалекий час, коли наша земля буде так виглядати, як планета Марс, на котрій, як звісно, є повно каналів, та й на нашій земли прибуває щораз більше каналів. До многих проєктів будови каналів в Австриї, Німеччинї і Росиї прибуває ще один ориґінальний, а то канал, котрий має сполучити Чорне море з морем Каспійским. Канал той має бути після проєкту 6 і три чверти метра глубокий, 25 м. широкий, а 854 кільом. довгий. Кошти будови обчислено на 215 міліонів рублів.

— **Крах щадничої каси в Будапештї.** Старобудиньска каса в Будапештї зазнала такої долї, як кілька лїт тому львівска щаднича каса. Онодї директор каси Самуїл Авґенштайн викрив дефравдацию на квоту 60.000 К, якої допустив ся касиєр Адлєр. Директор з розпуки застрілив ся, а Адлєр пропав без вісти. На вість про дефравдацию збігли ся властителї вкладкових книжочок, аби вибрати свої гроші, але всї бюра були замкнені. Сейчас делеґовано контрольну комісию, яка під захистом поліциї перевела шконтр каси і найшла фальшиві позициї в книгах. Властителї вкладкових книжочок нїчого не стратять, бо резервовий фонд покриє здефрававану квоту.

— **Загадочного убійства** допустили ся якісь злочинцї на цїлій родинї Ірлів, котра складала ся з 6 ох осіб, а мешкала коло місточка Велт в Спол. Державах. Сусїдам стало чудно, що з зачиненого мешканя Ірлів від пятьох днїв нїхто не виходив. Аби дійти причини сеї загадки, зібрало ся кількох мущин, виважили двері дому і війшли до середини. Та ту представив ся їх очам страшний вид. Цїла сьвітлиця була в крови, а на помостї лежало 5 трупів: жена і 4-ох синів Ірла. Жена мала розбиту голову, 3 сини поперерізувані горла, а один був застрілений. Старого Ірла не найшли між забитими, хотяй нема сумнїву, що й єго стрітила така сама доля. Хто допустив ся сего страшного убійства і в якій цїли — нїхто не знає. Догадують ся лише, що головну ролю могла ту відограти месть, бо всї гроші і дорогоцїнности стояли ненарушені.

— **Домашна наука.** Домовий інструктор до ученика: Вже вмієш лекцию?

Ученик: Нї, прошу пана.

Інструктор: Покажи зошит!

Ученик подає зошит, а інструктор пише ось яку замітку: Володко нїчо не вчить ся; єсли так дальше буде, то дістане двійку.

Віддає зошит ученикови: Маєш показати се татови. Ти нїчо не вчиш ся, я над тобою не маю часу сидїти і — вийшов.

— **Статистика „кляпи“.** Замітну статистику подають льондоньскі статистики за сезон 1900 і 1901. Они обчислили, що в тім часї на Париж, Льондон і Новий Иорк припадала однакова скількість нових штук, а що дивнїйше, випали з однаким поводженєм. У всїх трох містах припало на новости 21 драм, з тих 7 перепало, 2 мали дуже добре а 9 досить добре поводженє; 20 мельодрам, з тих 10 перепало, 9 мало повне а 1 половичне поводженє; 16 комедий о 9 поводженях і 7 фясках; 12 водевілїв о 4 поводженях, 8 фясках і 9 кротохвіль, з котрих 4 дізнало поводженя, 5 перепало. В відділї музики відносини є змінні, але пересїчно числить ся на опери комічні і опери 13 поводжень і 12 пропащих.

— **Дрібні вісти.** При замкненю рахунків з продажи соли, в адміністрациї краєвого видїлу, виказано чистий дохід в квотї около 60.000 К. — Два анґлїйскі ювілєри донесли віденьскій поліциї, що в експресовім поїздї Остенда-Відень скрадено їм дорогоцїнности вартости кількох міліонів корон.

Телеґрами.

Відень, 19. марця. Спільні делеґациї будуть скликані до Будапешту на день 25. мая.

Відень, 19. марця. До W. N. Tagblatt доносять з берлиньских полїтичних кругів, що там уважають донесенє про відновленє тридержавного союза неправдивим.

Відень, 10. марця. Кн. Фердинанд болгарский перебував тут в переїздї з Ніци.

Триєст, 19. марця. До дневника Trieste доносять з Полї: Полїтичні власти в Триєстї одержали в послїдних днях з кількох сторін остереженя, що анархісти намірили висадити у воздух кораблї военної маринарки. Так власти полїтичні, як і маринарки зарядили всякі средства осторожности.

Петербург, 19. марця. Робітники прилучили ся в знатнім числї до демонстраций студентів. Розрухи повторили ся і в других містах Росиї.

Царгород, 19. марця. Вчера вийшло султаньске іраде, яке потвердило 87 російских шкіл в Палестинї, котрих до тепер Порта не хотїла признати.

Гонконґ, 19. марця. Вісти з Кванґсу стверджують, що повстанє ширить ся з великою нагальностию в трех провінциях, іменно в Кванґсу, Квантунґ і Юна. Против повстанцїв вирушив ґенерал Ма і звів з ними дводневну битву, після якої мусїв цофнути ся. Повстанцї заняли місто Танґченґ і там утворили свою головну кватиру. Мандаринів вимордувано або забрано до неволї, а місто зрабовано. Численні відділи цїсарских війск переходять на сторону повстанцїв задля грабежів.

— **На книжочку вкладкову Товариства взаїмн. кредиту „Днїстер“ ч. 1800** на фонд академічної молодїжи вплинули д. 19. лютого 1902 дальші жертви: Брацтво церковне в Цеброві від себе і сестриць з коляди 10 К, о. А. Никонечний в Дахнові складку 4 К (від себе за лютий 3 К, панни П. Лісїкевич 1 К); Т. Голозацкий Ямне складку 16 К (від себе 1 К, І. Туряньского 10 К, Г. Кочержука 2 К, Зенюка 2 К, Д. Климовича 1 К); о. О. Очабрук Волиця складку 7 К (від себе 1 К, п-ні Наталії Очабрук 1 К, громади Волиця 3 К, громади Рашнавиця 2 К); о. В. Гординьский Кричка складку 12 К (від себе місячну вкладку 2 К, зі скарбони церковної в Кричцї 10 К); о.

Держав оселедця в руках і ковтав слинку. Про викиданє за двері нема мови. Ходить тепер о те, як би його не скоштувати, так трохи сеї ікри... Денис не пізнає.

Пишна ікра! А цибулька як розкішно крутить в носї.

Апетит, заострений цїлодневним постом, прибрав нечувані розміри і приглушив всякі иньші почуваня. Не знати, коли і як бідний оселедець мав лїпшу половину свого тїла вже вигризену. Навіть видра не знущала би ся над ним так жостоко. Остав лише хребет та трохи мяса від хвоста. Очивидно, лишати його в такім оплаканім станї було-б несовісно і не по людски. Коли вже до того дійшло, так годилось зробити йому конець цїлковитий.

Небавом два кістяки оселедців повандрували з папером до печи на підпал, а вдоволений Семен зачав вторувати хропіню свого товариша.

Рано слухає, послугач нипає вже по комнатї. Крепко мусїв спати, коли не чув, як той добував ся до дверий. Та нехай був би і чув, то не поспішив би йому відчиняти, бо вже нинї мусїв би скинути до чищеня черевики. А так теплїйше було взутому спати і не потребував перед послугачем викручувати ся новою брехнею.

(Конець буде).

Теодорович Раків складку 24 К (від себе за лютий 4 К, від І. К. пуроха в У. на руки о. С. Теодоровича 20 К); о. Тит. Войнаровский Балинці з коляди хору Балинецкого 19 К (від М. Грабовецкого 2 К, о. Т. Войнаровского 2 К, І. Вирстюка 1 К, о. В. Залуцкого 1 К, І. Драґана Николая 20 с., С. Григорчука 1 К, М. Сиротюка 30 с., С. Симовоника 10 с., П. Грицюка 50 с., І Лящука 10 с., І. Грабовецкого 80 с., М. Грабовецкої 1 К, П. Войтїховского 30 с., І. Дутчака 20 с., В. Михайлюка 20 с., І. Грицюка 20 с., Ф. Грицюка 10 с., Л. Грабовецкого 20 с., Г. Корбутяка 06 с., Н. Симотюка 10 с., В. Михайлюка 50 с., М. Михайлюка 04 с., Семена Сиротюка 10 с., від молодїжи з коляди 7 К); о. Д. Танячкевич Закомарє складку школярів закомарских 3 К. — Разом того дня 95 К.

Дня 20. лютого 1902 вплинули дальші жертви: о. Н. Смалько з Брустур складку 70 К (від себе 10 К, зі скарбони церковної 10 К, з коляди брацкої 10 К, по 2 К від крамниці брацкої, П. Е. См. і Ф. Чернявского; по 1 К від П. Петрова, І. Тимофійчука, Лукина Ґаборака, Я. Лукиньчука, В. Дручкова, К. Миклащука, Г. Михайлюка, Анни Плитчук, Ф. Лабачука і Ф. Кашевка; від Ориcї і Міля 80 с.; по 50 с. від Марії Габорак і Н. Ткачука; по 40 с. від М. Тимофійчука, Ірени Тимофійчук, В, Лабачука, Д. Пентелюка, Ф. Ґаборака, Ю. Петрова, Д. Ткачука, Ів. і Марії Слижук, Косми Александрука, М. Лабачука Н Пантелюка, Н. Данищука, В. Таборака, Ст. Лабачука, Н. Бойчука, І, Юрівчка, Анни Плитчук вдови, Г. Олексюка, Р. Дручкова і М. Данищука; по 30 с. від Д. Тимофійчука і Ксені Лесюк; по 20 с. від О. Петрова, Анни Габорак, Марії Габорак, О. Й. Петрова, П. Габорака, М. Токолюка, С. Ванджурака, Д. Даннищука Варвари Питиляк і Анни Олексюк, решта дрібними складками. Честь всїм добрим людям Брустурским!; о. Й. Ревакович з Хмелївки 4 К, о. П. Габлиньский Солонка 4 К, о. М. Кречковский Росільна славним Козарлюгам складку 50 К (від брацтва церковного в Росільній 10 К, з каси громадскої 20 К, Ю. Литвинів 1 К, І. Гуменяка 1 К, М. Стеблецкого 2 К, І. Мартинця 1 К, Й. Стеблецкого 1 К, Н. Питришина Манака 1 К, І. Бриндзея 1 К, Д. Нетришина Манака 50 с., Д. Марусина 1 К, п. Б. Худзїкевича 2 К, М. Кречковскої 1 К, Мільції Кречковскої 1 К, Мінції Кречковскої 1 К. о. М. Кречковского 5 К 50 с); В. Недїльский Печинїжин 2 К, о. Ем. Гавришо Бібщани вкладку місячну за лютий 10 К. — Разом того дня 140 К.

Дня 21. лютого 1902 вплинули дальші жертви: Торговля Н. Коцана Бурштин за 100 карт з колядою 10 К, о. Е. Ходоровский Малошівцї 5 К, о. М. Ґорчиньский, Фалиш складку 30 К (10 К від себе за сїчень і лютий 20 К, від громад Станькова і Фалиша з дописию: »Честь славним борцям за руську справу«); о. Т. Гутковский в Ясеневі складку 20 К (від селян П. Костишина 2 К, М. Юркова 1 К, Д. Цюкала 1 К, Д. Поповича 1 К, Гр. Филюка 1 К, І. Данилишина 1 К, А. Демкова 1 К, Сем. Бориса 1 К. Ол. Турчина 1 К, Гр. Юркова 1 К, В. Шевця 1 К, С. Кавича 1 К, Гр. Джека 1 К, Т. Семенюка 1 К, П. Короля 1 К, Т. Юркова 1 К, Д. Гудика 50 с., Д. Білецкого 50 с., Т. Короля 1 К); о. Т. Гутковский в Ясеневі складку 80 К (від себе 10 К, брацтва церковного в Ясеневі 30 К, від трех крамниць 22 К, О. Тартачиньского 10 К, Д. Войцїховского 1 К, М. Біленького 1 К, Т. Васильовского 1 К, І. Юраса 1 К, Й. Бавера 1 К, Г. Савки 1 К, Л. Смаги 1 К, Т. Деркача 1 К); о. К. Левицкий Топільниця за лютий 4 К, о. А. Боляньский Криворівня складку 15 К (від себе за лютий 10 К, о. А. Арсенича 5 К).

(Дальше буде).

COLOSSEUM Ernesta Thorna

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонїшна.

Нова величава і сензацийна проґрама!

від 16. до 31. марця 1902.

При співучасти військової музики 24. п. п.

1) **Малецкий**, славний престідиґітатор. 2) **Les Diess's**, найзнаменитший дует француский. 3) **Revelton-Selina Trio**, найлїпший акт силачів на висячих линвах. 4) **Tho five Jaggling Johnsons**, найвисша амервканьска сензация. 5) **Marcelli**, наслїдувач інструментів. 6) **Nusza Melitta**, польска субретка. 7) **Zetto**, комічний жонґлєр. 8) **La belle Yioletta**, француска субретка. 9) Американьский біоскоп.

Що дня о 8. год. вечером велике представленє. В недїлю і сьвята два представленя. Що пятницї **High-Life** представленє. Білєти вчаснїйше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

МУРОВАНИЙ ДІМ

з офіцинами, садом і огородом в БЕРЕЖАНАХ (ч. 4. побіч ставу)

продам сейчас за 4.000 зр.

Зголошеня приймає Редакция »Руслана«.

НОВІСТЬ!

ПЕРШИЙ ГАЛИЦКИЙ

ДІМ для ЗЕМЛЯН

у Львові

улиця Ягайлоньска.

ЧЕРНІВЦІ, Tempelgasse 1.

Кождий дрібний властитель повинен заосмотрити ся в **нову**

ручну сївачку

спроваджену нами з ГАМБУРҐА.

Ся сївачка сїє рівненько, **рівномірно**, отже **лїпше**, а заразом **ощаднїйше**, як сїє ся рукою.

Вага 2 клґ. — Цїна 20 кор

Вже вийшов

Альманах руско-українських богословів.

Прехороше виданє на веліновім папері сто ть лише 3 корон.

Чистий зиск призначений на запомоговий фонд академиків.

Замовленя приймає п. З. Сушко, Львів, Ринок ч. 10. II п. і друкарня п. Вл. Шийковского, Львів, Коперника ч. 5. — Також книгарня Тов. Наук. ім. Шевченка, Львів, Чарнецкого ч. 26.

„ТОВАРИШ“

ілюстрований календар

на 1902. рік.

Цїна 1 кор. без пересилки почтової; з пересилкою о 10 сот. більше.

Замовляти у Сеня Ґорука у Львові, площа Домбровского ч 1.

»ТОВАРИША« можна набувати також у всїх Філїях »Народної Торговлї«.

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк Гіпотечний

Віддїл депозитовий

принимає вклади і виплачує завдатки на рахунок біжучий, принимає до переховання папери вартістні і дає на них завдатки.

Крім того впроваджено подібно як в інституциях заграничних т. зв.

Депозити сховкові (Safe Deposits)

За оплатою 25 до 35 кр. а. в. річно, депозитар дістає в сталевій касї панцирній сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де **безпечно і дискретно** переховувати може своє майно або важні документи.

Під тим взглядом поробив Банк гіпотечний як найдогіднїйші зарядженя.

Приписи дотично того рода депозитів одержати можна безплатно у віддїлї депозитовім.

Розклад поїздів зелїзкичих обовязуючий від І-го мая 1901.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-европейского).

Поїзд посп.	Поїзд особ.	до Львова (приходить о годині)
	6·10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня
	6·20	з Чернівців (Іцкан, Гз. ацу), Гусятина
	6·46	з Брухович, щод. від 16. мая до 15. вер. вк.
	7·45	з Янова
	7·40	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче
	8·00	„ „ на дв. головний
	8·10	з Лавочного (Пешту) Калуша, Сянока
	8·15	з Сокаля, Рави рускої
1·35	8·50	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту. Берлина
	11·45	з Ряшова, Любачова, Самбора
	11·55	зі Станиславова (Керемезе, Потутор)
	12·55	з Янова
	1·10	зі Сколього, Калуша, Хирова а з Лавочного від 1. черв. до 15. вер.
	3·14	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і сьв.
	4·40	зі Самбора, Борислава, Стрия
2·20	5·11	з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.
2·35	5·35	„ „ „ на дв. голов.
	5·50	з Кракова
1·45	5·40	з Чернівців, Іцкан
	6·00	з Сокаля, Белзця і Любачова
Ніч		
	7·36	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)
	8·50	з Брухович від 16. мая до 15. вересня щод.
	9·41	з Янова від 1. мая до 15. вер. щоденно
	9·20	з Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)
8·49 2·31	9·50	з Кракова (Відня, Берлина), Ясла, Розвадова
12·15	9·40	з Чернівців, Букарешту,
	10·20	з Лавочного (Пешту) Хирова, Калуша
	10·20	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.
	10·02	» » » на дв. голов.
	3·12	з Підволочиск Копичинець на дв. Підзамче
	3·35	„ на дворець головний

Поїзд посп.	Поїзд особ.	зі Львова (відходить о годині)
	6·25	до Станиславова, Надвисокого, Потутор
1·55	6·30	до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний
2·08	6·43	» » » дв. Підзамче
	6·35	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава
8·30 2·55	8·40	до Кракова (Відня, Варшави), Берлина
	9·09	до Сколього, до Лавочного (1. лип. до 15. вер
	9·15	до Янова
	9·25	до Підволочиск, Бродів, Гусятина дв. Підз
	9·42	„ » » дв. гол.
	10·20	до Сокаля, Белзця, Рави рускої і Любачова
2·40	10·25	до Чернівців,
	1·25	до Янова від 1. мая до 15. вересня в недїлї і сьвята
	2·15	до Брухович від 16. мая до 16. вересня в недїлї і сьвята
	3·05	до Стрия, Сколього від 1. мая до 30. вер.
	3·15	до Янова щоденно від 16. мая до 30. вер.
	3·26	до Брухович щод. від 16. мая до 15. вер.
	3·30	до Ряшева, Хирова, Любачова
Ніч		
	6·10	до Станиславова
12·45	6·20	до Кракова (Відня, Берлина, Варшави)
	6·30	до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні б. а від 16. вер. до 30. цьвіт. 1902 щоденно
	6·35	до Лавочного (Пешту) Калуша, Хирова
	7·10	до Тернополя, Бродів дворець головний
	7·32	„ дворець Підзамче
	7·25	до Сокаля і Рави рускої
	7·52	до Брухович (13. мая до 16. в р. в нед. і сьв.)
	9·30	до Янова від 1. мая до 15. вересня
2·51	10·30	до Чернівців і Іцкан
	11·00	до Кракова, Відня, Варшави
	11.10	до Підволочиск, Бродів дв. голов.
	11·32	» » дв. Підза
	4·15	до Кракова, Відня, Берлина, Самбора
	4·45	до Брухович від 16. мая до 15. вер. щод.

ЗАМІТКА: Пера нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 мінут рано.

Час середно-европейский рівнить ся від часу львівского о 36 мінут, а іменно 12 год. часу середно-европейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — В місті видають білєти їзди: Звичайні білєти аґенция часописий Ст. І. Соколовского в пасажи Гавсмана ч. 9, від 7. год. рано до 8. вечером, а білєти звичайні і всякі иньші, тарифи, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. п. бюро інформацийне ц. к. зелїзниць держав них (ул. Красїнких ч. 5. в подвірю, сходи II, двері ч. 52.) в урядових годинах (8—3 а в сьвята 9—12).

Видає і відповідає за редакцию **Лев Лопатиньский**.

З друкарнї В. А. Шийковского.